

İsveç Velihtı VI. Gustaf Adolf (1882-1973)

Tam adı Oscar Fredrik Wilhelm Olaf Gustaf Adolf'tur. 11 Kasım 1882'de Stockholm Kraliyet Sarayı'nda İsveç-Norveç Prensi (1905'te birliğin dağılmasından sonra Norveç Prensi olmaktan çıktı) ve Skåne Dükü olarak doğdu. Babası V. Gustaf annesi Viktoria'dır. Bernadotte hanedanlığından gelen Adolf, 1907'den 1950 yılına kadar İsveç Krallığı'nın Veliht Prensi iken VI. Gustaf Adolf olarak (29 Ekim 1950'de) İsveç Kralı oldu.

Prens Adolf, 1891 yılında Svea Livgarde'ye gönüllü olarak kabul edildi, özel bir eğitim aldıktan sonra 1900'de mezun oldu. Oslo ve Uppsala Üniversitesi'nde öğrenim gördükten sonra 1902'de orduya katıldı ve I. Dünya Savaşı sırasında (1914-1918) kurmay subay oldu. Arkeolojiye olan ilgisi Uppsala Üniversitesindeki çalışmaları sırasında başladı. 1920'lerde Yunanistan, Kıbrıs ve Uzakdoğu'da yapılan arkeolojik kazılarda yer aldı.

Adolf, 1905'te İngiliz Prensesi Margareta ile ilk evliliğini yaptı fakat 1920'de eşinin ölümü üzerine 1923'te yine bir İngiliz Prensesi olan Louise Mountbattan ile ikinci evliliğini gerçekleştirdi. İlk eşinden dört oğlu Gustav Adolf, Sigvard, Bertil, Carl Johan ve (Danimarka Kralı IX. Frederik ile evlenen) bir kızı Ingrid oldu.

Uppsala Üniversitesi'nde aldığı eğitim ve kişisel ilgisi prensin arkeoloji alanında uzmanlaşmasını sağladı. Uppsala yakınlarındaki arkeolojik kazılara katıldı ve bir mezar höyüğünün araştırılmasına dair (Undersökning af en grafhög vid Tinkarp nära Sofiero) makale yazdı. Kültürel ilgi alanları arkeoloji ve sanat olan Adolf, aynı zamanda Çin sanatı uzmanıydı. Önemli bir Çin koleksiyoncusu olan Adolf, 2600'den fazla esere sahipti. 1921'de Çin jeolojisi ve paleontolojisi hakkında araştırma yaptı ve oluşturulan Çin Komitesinin başkanı olan Adolf, Neolitik döneme ait olan bazı eserlerin Stockholm'e getirilmesini sağladı.

İsveç Sanat Vakfı'nın (Humanistiska Fonden) kuruluşu konusunda girişimlerde bulundu. 1903-1933 yılları arasında İsveç Jimnastik ve Spor Derneği başkanlığını yürüttü.

Prens Gustaf Adolf veliahtlığı sırasında dünyanın çeşitli bölgelerine resmi veya gayri resmi seyahatlerde bulundu. Bu seyahatlerinden birini de 1934 yılında yeni kurulan bir cumhuriyet olan Türkiye'ye gerçekleştirdi. Velihtın ziyareti, İsveç'ten Cumhuriyet Türkiye'sine gelen en üst düzey ziyaret oldu. Veliht Gustaf Adolf, eşi Louise Mountbatten ve çocukları ile Eylül 1934'den Ocak 1935'e kadar yaklaşık dört ayı bulan ve sekiz ülkeyi kapsayan Ortadoğu gezisi sırasında ziyaret edecekleri ülkelerden biri de Türkiye'ydı. Ziyaret öncesinde Türk basını da İsveç ile ilgili haberlere yer vererek ziyaretten dolayı memnuniyetini dile getirdi. Velihtın ziyaretiyle ilgili programı, İsveç Elçisi Erik Boheman ve Türk yetkililer hazırlarken Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal'in Veliht Adolf'u nerede kabul edeceği sorunu yaşandı. Sonunda İsveç Elçiliği'ne verilen cevapta kesin olmamak kaydıyla Yalova'da kabul edileceği bildirildi fakat ziyarete birkaç gün kala kabulün Ankara'da gerçekleştirileceği kararlaştırıldı. Boheman da bu durumu "*Türkler son anda karar vermekten hoşlanırlar*" şeklinde ifade etmektedir. Velihtın ziyareti belirginleşince İsveç basını Türkiye'ye ilgi göstermeye başlayarak Türkiye ve Türk halkıyla ilgili tanıtıcı bilgilere yer verdi. *Stockholms Tydinden* ve *Aftonbladet* gazetelerinin muhabirlerinden Siven Anders Gote Auren ziyaret öncesinde Türkiye'ye gelerek tanıtım yazıları kaleme aldı ve amacını şu şekilde açıklamaktaydı: "*Tüm Şimal ülkelerinde olduğu gibi bizde de (İsveç'te) Türkiye pek az tanınmıştır. Bu ülkeleri Türkiye'den ayıran mesafenin uzunluğu aralarındaki iktisadi ve ticari ilişkilerin azlığı ve gerek karadan gerek denizden ulaşımın güçlüğü burada olup bitenden hemen hiç haberdar olmamaklığımıza yol açıyor. Amacım gelecek Ekim'de İsveç veliahdı Prens Gustaf Adolf'un İstanbul ve Ankara'ya tasarlanmış ziyareti münasebetiyle kendi memleketime Türkiye'yi ve Türkleri tanıtmaktır.*"

2 Ekim 1934'te Wasaland Gemisiyle İstanbul'a gelen veliaht ve ailesi bir tayyare filosunun (dört uçakla) refakatinde ve Selimiye Kışlası'ndan atılan 21 pare top atışıyla karşılandı. İstanbul Valisi-Belediye Başkanı Muhittin Bey, Hariciye Vekâleti V. Daire Şefi Hulusi Fuat Bey ve Protokol Dairesi'nden Şefkati Nuri Bey ve Kolordu Komutanı Halis Paşa bir motorla Yeşilköy açıklarında veliaht ve ailesini karşıladı. Haydarpaşa rıhtımında askeri bir kıta veliahdı selamladı ardından da mızıka heyeti İsveç ve Türkiye milli marşlarını çaldı. Trenle Anadolu yakasına geçip kendilerine tahsis edilen ve bayraklarla süslenen Cumhurbaşkanlığı özel treni ile Ankara'ya hareket edildi. Kraliyet çiftini bir tabur asker ve protokol, yolcu etti.

3 Ekim'de Ankara'ya gelen İsveç Veliahdı, Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, TBMM Başkanı Kazım (Özalp), Başbakan İsmet Paşa ve diğer protokol ekibi tarafından resmi bir törenle karşılandı. Ankara Palas Oteli'ne yerleşen Veliaht Gustaf Adolf bir süre dinlendikten sonra Mustafa Kemal'i ve Başbakan İsmet Paşa'yı makamlarında ziyaret etti. Aynı gün içinde Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Bey veliahdın şerefine Anadolu Kulübü'nde öğle yemeği verdi. Yemekten sonra Veliaht ailesiyle birlikte Etnografya Müzesi'ni, Hacıbayram'daki Hitit kabartmalarını içine alan eski eserler deposunu ve Sıhhat Enstitüsü'nü ziyaret etti. Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal tarafından Veliaht şerefine Çankaya'da bir akşam ziyafeti verildi. Ziyafette Mustafa Kemal'e Afet (İnan) Hanım eşlik etti. Bu ziyafet için bastırılan davetiye'nin kapağı altın yaldızlı ve ortasında "GMK" (Gazi Mustafa Kemal) arması bulunan mөнünün iç kapağının sol tarafında ise yemek için seçilen müzik programı yazılıydı. Mustafa Kemal, Veliahdın ziyaretine büyük önem verdi hatta mөнüyü bizzat kendisi belirledi. Mustafa Kemal, misafiri Veliaht Adolf'a Fransız mөнüsündeki yemekleri Çankaya Köşkü'ndeki Türk aşçıların hazırladığını ve misafirlere Türk garsonlarının sunduğunu söyledi.

Mustafa Kemal yemekte Veliahdı hitaben bir konuşma yaparak konuşmasında öz Türkçe kelimeler kullandı. Konuşma şu şekildeydi:

"Altes Ruvayel, Bu gece ulu konuklarımıza Türkiye'ye uğur getirdiklerini söylerken, duygum tükel özgü bir kıvançtır. Burada kaldığınız uzca sizi sarmaktan hiç durmayacak ılık sevgi içinde bu yurttan yurdunuz için beslenmiş duyguların bir yankısını bulacaksınız. İsveç, Türk uluslarının kazanmış oldukları utkuların silinmez damgalarını tarih taşımaktadır. Süerdemliği, onu, bu iki ulus ünlü, şanlı özlerinin derinliğinde sonsuz tutmaktadır. Ancak daha başka bir alanda da onlar erdemlerini o denli yaltırlıklı yöndemle göstermişlerdir. Bu yolda kazandıkları utkular, gerçekten daha az özençe değer değildir. Avrupa'nın iki bitim ucunda yerlerini berkiten uluslarımız, ataç özlüklerinin tüm ısıları olarak baysak, önerme, uygunluk kıldacıları olmuş bulunuyorlar. Onlar, bugün en güzel utkuyu kazanmaya anıklanıyorlar: baysal utkusu. Altes Ruvayel, yetmiş beşinci doğum yılında oğuz babanız bütün acunda saygılı bir sevginin söyöncü ile çevrelendi. Genlik, baysal içinde erk sürmenin gücü işte bundadır. Ünlü babanız yüksek kralınız Beşinci Gustaf'ın gönenci için en ısı dileklerini sunarken, Altes Ruvayel sizin Altes Ruvayel Prenses Luizin, sevimli kızınız Altes Ruvayel Prenses Ingrid'in esenliğine tüzün İsveç ulusunun gönencine içiyorum".

Konuşmada geçen Türkçe kelimelerin Osmanlıca ve Fransızca karşılıklarına gazetelerin ilk sayfalarında yer verildi. Konuşmada geçen, henüz pek bilinmeyen, 35 yeni kelime dildeki sadeleştirme çalışmalarından dolayı özenle seçildi. Çankaya'daki yemekte Mustafa Kemal'in konuşmasını dinleyenlerin söz konusu yeni kelimelerin tamamını anladıkları söylenemez. Bundan dolayı konuşmaya gazetelerde Osmanlıca ve Fransızca karşılıklarıyla beraber yer verilerek, yeni türetilen kelimelerin toplum tarafından benimsenmesi amaçlandı.

İsveç Veliahdı Adolf ise söz konusu konuşmaya karşılık olarak özetle şu cevabı verdi: "...Birbirinden uzak mıntikalarda ve başka şartlar altında memleketlerimiz aynı gayeyi gütmektedir. Bu gaye ise ancak istikrarı halinde fikri ve iktisadi

kaynaklarımızın inkişafına müsaade edecek olan barıştır. Eğer bu gaye vusul kabil olur ve dünyada itimat yeniden hüküm sürmeye başlarsa iki millet arasında daha tabii bir ticarete avdet ümit edilebilir. Türkiye ile İsveç her birimizin ihtiyacı olduğu mevcut mübadelesine istinat eden müteakbil ticari münasebetleri için bundan istifade edeceklerdir... Yeni Türkiye'nin büyük gazisi zatı devletlerinin sıhhatine ve asil, cesur Türk milletinin saadet ve refahına" diyerek kadehini kaldırdı. Velihaht Adolf konuşmasında özellikle Türk-İsveç ekonomik ilişkilere değinerek birbirinden uzak coğrafyalarda olsa da iki ülkenin ekonomik açıdan birbirlerine muhtaç olduğuna vurgu yaptı.

4 Ekim'e kadar Ankara'da kalan Velihaht Adolf öğleden önce Gazi Enstitüsü'nü, İsmet Paşa Enstitüsü'nü, Ziraat Enstitüsü'nü ve Orman Çiftliği'ni gezdi. Öğleden sonra da İsveç Elçiliği'nin açılışı yapılarak (elçilik binasının inşaatı 30 Eylül'de tamamlandı) Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal şerefine bir ziyafet verildi. Ziyafete Mustafa Kemal, altmış kişiden oluşan Cumhurbaşkanlığı orkestrasını göndererek jestte bulundu. Akşam da İsveç Elçisi Boheman, Elçilikte Velihahtın şerefine bir akşam yemeği tertip etti. Ankara'daki ziyaretten ve resmi kabullerden sonra Velihaht Adolf 4 Ekim akşamı Bursa'ya hareket etti. Velihaht arkeolojiye ve eski eserlere meraklı olduğu için özellikle tarihi yerlere önem vererek çeşitli incelemelerde bulundu. Bundan dolayı Ankara'daki Hitit eserlerini dikkatli bir şekilde inceledi. Ayrıca Velihahtın Ankara ziyareti Türk-İsveç ilişkileri için bir dönüm noktası teşkil etmekteydi. Çünkü bu ziyaretle İsveç Elçilik binasının açılışı yapıldı. Böylece 200 yıldır İstanbul'da temsil edilen İsveç, 1934'ten itibaren Ankara'da temsil edilmeye başlandı. Velihaht ve ailesi, Bilecik-İnegöl yoluyla Bursa'ya 5 Ekim'de vardı. İsveç bayraklarıyla süslenen Bursa'da resmi törenle Vali Fazlı Bey ve halk tarafından coşkulu bir şekilde karşılandı ardından da Cumhuriyet Kasrı'na (Hünkâr Köşkü) geçerek orada misafir edildi.

Bursa'dan İznik'e geçen Velihaht, burada tarihi harabeleri ve çini yapıları gezdikten sonra Yalova'da Ertuğrul Yatı'yla İstanbul'a döndü. İstanbul'da İsveç Elçisi Boheman'ın misafiri olan Velihaht ve ailesi, 7-11 Ekim tarihleri arasında İstanbul'da kalarak Eyüp'teki İsveç lastik (galoş) fabrikasını gezdikten sonra tarihi yerleri ziyaret etti. Eyüp Camii, Asar-ı Atika Müzesi, Yerebatan Sarnıcı, Ayasofya, Topkapı Sarayı, Sultanahmet Camii ve meydandaki dikili taşları, Kariye Camii, Süleymaniye Kütüphanesi, Rüstem Paşa Camii, Mısır Çarşısı ve Çinili Köşk gezildi. Velihaht aynı zamanda arkeolog olduğu için Asar-ı Atika Müzesi'ni iki kez ziyaret ederek müze müdürü Aziz Bey'den detaylı bilgiler aldı. Velihaht İstanbul gezisinden duyduğu memnuniyeti Türk basınına şu sözlerle ifade etti:

"İstanbul'a gelince her bir köşesi ayrı bir sanat ve tarih bediası olan bu müstesna şehri, kelimelerle izaha imkân bulamıyorum. Burada hazineler içinde oturuyorsunuz. Eski saraylar, camiler, Ayasofya bilhassa müzeler kıymetine paha biçilemeyecek servetlerdendir. Evkaf ve Topkapı müzeleri, Asar-ı Atika müzesi dünyanın birinci derecede zengin ve en mükemmel tanzim olunmuş müzeleridir. İçinde mevcut eserler göz kamaştırıcı şeylerdir. Ne yazık ki vaktimin darlığı dolayısıyla bunlarla uzun uzadıya meşgul olamadım. İlk fırsatta tekrar memleketinize gelerek intibaları daima canlı bir hatıra olarak hayalimde yaşayacak olan bu güzel şehri ve tarihi eserleri tekrar doya doya seyredeceğimi ümit ediyorum."

Gezdiği yerlerin fotoğraflarını bizzat çeken İsveç Velihaht Adolf, 1885 yılında İstanbul'u ziyaret eden İsveç-Norveç Kralı II. Oscar gibi İstanbul'a hayran kaldı. Tarihe ve arkeolojiye merakı ve ilgisinden dolayı Velihaht, çoğunlukla tarihi yerleri gezerek detaylı bilgiler aldı.

Velihaht Türkiye'de iken Marmara Denizi'nde boğulan vatandaşların ailelerine yardım için Cumhuriyet Gazetesi, bir yardım kampanyası düzenlemekteydi. Bu kampanyaya destek veren kişilerden biri de Velihaht Prens Gustaf Adolf, İsveç Elçiliği vasıtasıyla 100 lira bağış yaptı. Söz konusu bağıştan dolayı gazete, Velihaht'a teşekkür mesajı yayımladı.

İstanbul ziyaretinden sonra 11 Ekim’de veliaht ailesiyle birlikte Wasaland Gemisi’yle İzmir’e hareket etti. İzmir’de Veliahdın geçeceği yerler Türk ve İsveç bayrakları ile donatılarak Gazi Konağı’nda veliahda özel bayrak çekildi. Veliaht, sabah Kadife Kaley, öğleden sonra da İzmir Halkevi ve müzesini ziyaret etti. İzmir’in eski tarihi manzaralarını ve yeni İzmir imaretini gösteren albümler takdim edildi. Uzman gözüyle Lidyalılar ve Helenistik dönemlere ait tarihi eserleri inceledikten sonra tekke ve medreselerin İnkılâp Müzesi’ni de ziyaret etti. Asarı Atika Muhipleri Cemiyeti de veliahda Ege bölgesine ait bir albümü hediye etti. İsveç Elçiliği’nden verilen talimat üzerine İsveç İzmir Fahrî Konsolosluğu’nda özel bir çay ziyafeti verildi ve veliaht ailesiyle geceyi vapurda geçirdi.

İzmir programı çerçevesinde Bergama ve Ayasulug (Efes) da ziyaret edilecekti fakat Veliaht Adolf, sağlık sorunlarından dolayı Bergama harabelerine yapacağı ziyareti iptal etti. Veliaht rahatsızlığından dolayı 15 Ekim’de Gazi Konağı’nda dinlenerek gününü geçirirken Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal’in emriyle iki doktor İzmir’e gönderildi. Gayet memnun bir şekilde İzmir’den ayrılan Veliaht Adolf, İzmir Valisi Kazım Paşa vasıtaıyla Mustafa Kemal’e teşekkürlerini ve memnuniyetini ilettiler.

İzmir’deki programdan sonra veliaht ailesiyle birlikte Toros Ekspresiyle Konya’ya geçerek burada Selçuklu ve Osmanlı mimari eserlerini İnce Minare, Karatay Medresesi, Sultan Selim Camii, Sahipata Camiini gezdikten sonra Konya Müzesi’ni ziyaret etti. Veliaht, Konya’da basına şu açıklamayı yaptı: *“Türkiye’de gördüğüm samimi muhabbeti asla unutmayacağım. Bu seyahat bana kendilerini bütün iyilik ve yiğitlikler ile giyaben tanıdığım Türkleri öğretti. Eskiden beri duyduğum sevgi hislerim kat kat artmıştır. Konya için ne söyleyeyim. Böyle eski ve bedii eserleri bol bir memlekette yaşamakla cidden bahtiyarsınız. Sizi tebrik ederim. Çok memnun ve mütehassis kaldığımı, halka çok çok teşekkür ettiğimi lütfen yazınız”* Konya’dan Adana’ya oradan da İsveçli şirketlerin yapımında yer aldığı Fevzipaşa demiryoluyla Halep’e geçti. Veliahda rahatsızlığından dolayı Mustafa Kemal’in talimatıyla Prof. Dr. Akil Muhtar (Özden) ve Dr. Abravaya (Marmaralı) Halep’e kadar refakat etti. Veliaht Adolf’un 2-14 Ekim 1934 tarihli Türkiye ziyareti şu rota takip edilerek tamamlandı: İstanbul- Eskişehir- Ankara- Eskişehir- İstanbul- İzmir- Afyon- Konya- Adana-Fevzipaşa- Halep. 18 Ekim’de veliaht heyetiyle Halep’e vardı ardından da Irak, İran, Kudüs, Lübnan, Mısır ve Habeşistan ziyaret edildi.

Habeşistan’ı ziyaret etmek üzere Mısır’a giden İsveç Veliahdı ile ailesi şerefine Mısır Hükümeti tarafından verilen akşam ziyafetinde Türkiye’nin Kahire Elçisi de hazır bulundu. Ziyafette Türk Elçisiyle konuşan Veliaht Adolf, ziyaretinden bahsederek Atatürk’ün kendisi ve ailesine karşı göstermiş olduğu misafirperverlikten dolayı teşekkürlerini ilettiler ve Türkiye’deki olumlu gelişmeleri övdü. Veliaht, Irak ziyaretinde de Türkiye Bağdat Elçisi Tahir Lütfi Beye Türkiye seyahati hakkında izlenimlerini uzun uzun anlatarak gösterilen ilgiden dolayı memnuniyetini dile getirdi. Mustafa Kemal tarafından kendi refakatine verilen iki doktordan dolayı da derin minnettarlığını beyan etti.

İsveç Kralı V. Gustaf da Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal’e veliahda gösterilen sıcak ilgiden dolayı teşekkür mesajı gönderdi. Mustafa Kemal de bu mesaja karşılık olarak aşağıdaki mesajı ilettiler:

“İsveç veliahdı ile Prenses Louise ve Prenses Ingrid Hazretlerinin aramızda buldukları esnada kendilerine gösterilen sıcak kabul münasebetiyle bana göndermiş olduğunuz mektuptan dolayı Zatı Haşmetlerine teşekkürlerimi beyan ederim. Hakikaten Prens Gustaf Adolphe, Prenses Louise ve Prenses Ingrid Hazretlerinin Türkiye’yi ziyaretleri Türk milletinin asil İsveç milletine karşı duyduğu hürmeti göstermeye vesile olmuştur. İsveç Veliahdı Hazretlerinin Türkiye’ye vaki ziyaretlerinin İsveç ile Türkiye arasında hayırlı olarak mevcut bulunan kuvvetli bağları daha ziyade takviye edeceğine ümit etmek isterim. Bu vesileden memnuniyetle istifade ederek yüksek saygı ve samimi dostluk

hislerimi sunarım, Aziz ve büyük dost.”

Veliaht, Ortadoğu gezisinin amacını şu şekilde açıklamaktaydı: *“İktisadi sahaları tetkik etmek ve ticari münasebatı ve bittabi kültür bağlarını da fakat en evvel benim için en mühim olan iktisadi münasebatı tesis eylemek istedim. Her iki nokta-ı nazardan seyahatim pek istifadeli oldu.”* Türkiye ile ilgili izlenimlerine de yer veren Veliaht Adolf, XII. Charles’dan beri Türkiye ile ilişkilerinin devamlılık arz ettiğine ve ekonomik ilişkilerin de olumlu bir şekilde geliştiğine değindi.

İsveç’ten Türkiye’ye gerçekleşen en üst düzey ziyaret 1709 yılında XII. Charles’ın *“davetsiz misafirliği”*, ardından da 1885 yılında Kral II. Oscar’ın gayri resmi ziyaretiydi. Cumhuriyet döneminde gerçekleşen en üst düzey ziyaret ise 1934 yılında İsveç Veliahdı Gustaf Adolf’un ziyaretiydi. İsveç Parlamentosu (Riksdag) 1971’te yaptığı anayasal düzenleme ile kralın yetkilerini azalttı ve krallık makamını sembolik hale getirdi. 15 Eylül 1973’te vefat eden Adolf, Stokholm’daki (Kungliga begravningsplatsen) kraliyet mezarlığına defnedildi. Kral Adolf’un ölümü üzerine 1971’deki anayasal düzenleme yürürlüğe girdi ve 1973’te yeni kral torunu XVI. Carl Gustaf oldu.

Evren KÜÇÜK

KAYNAKÇA

ADOLF, Gustaf, “Undersökning af en graphög vid Tinkarp nära Sofiero”, **Fornvännen**, Vol. 1,1906, pp.53-62.

Atatürk ve Yabancı Devlet Başkanları, Haz. Bilal N. Şimşir, Cilt III, TTK Yayınları, Ankara 2001.

Atatürk’ün Bütün Eserleri, Cilt 27, Kaynak Yayınları, İstanbul 2010.

BCA, 030.10/200.367.8.

BCA, 030.10/234.580.5.

Cumhuriyet.

FALKMAN, Kaj, **Türkiye-Uç Beyi/İstanbul’daki İsveç Konağından Bakışlar**, Çev. Gülseren Ergün, Cem Yayınevi, İstanbul 2001.

Hâkimiyet-i Milliye.

İsveç Devlet Arşivi (Riksarkivet), Utrikesdepartementet Huvudarkivet, Tidning Klipp Seria 4, 645.

KÜÇÜK, Evren, **Türkiye-İsveç İlişkileri (1914-1938)**, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 2017.

SCOBBI, Irene. **Historical Dictionary of Sweden**, The Scarecrow Press Inc. Lanham, Oxford 2006.

Svenska Dagbladet.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Arşivi, 1005282-34, K:1/89, F:146.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı Cumhuriyet Arşivi (BCA), 030.10/236.592.7.

The National Archives, Colonial Office, 448/42.

Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Arşivi (TİTEA), K9/G72/B72001.

WHEELER, Mortimer, "King Gustaf VI Adolf of Sweden, K. G. 1882-1973", **Biographical Memoirs of Fellows of the Royal Society**, Vol. 20, 1974, p.213-216.

Mustafa Kemal Atatürk, İsveç Veliahdı Gustaf Adolf ve Dışışleri Bakanı Tefvik Rüştü Aras, Çankaya Köşkü'nde. Ankara, 1934. (Kaynak: **TİTEA**, K9/G72/B72001).

30/10/2024 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/isvec-veliahti-vi-gustaf-adolf-1882-1973/?pdf=3643> adresinden erişilmiştir